

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси і кредит»

**на тему: «Фінансова санація підприємства
(на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад»)»**

Виконавець:

студент ФФБС

Молдован Олександр Сергійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

К.Е.Н., ДОЦЕНТ

(науковий ступінь, вчене звання)

Арутюнян Світлана Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Безперечно, управління фінансовою стійкістю підприємства насамперед пов'язане з управлінням капіталом підприємства, проте принцип системності, котрий широко використовується в ході здійснення фінансового аналізу, управління фінансовою стійкістю підприємства поєднує в собі і управління доходами та витратами, і рухом активів, і управління грошових потоків та іншими аспектами діяльності підприємства. Тому, саме система управління фінансовою стійкістю підприємства є головною ланкою всієї діяльності, а так як на сьогоднішній день в умовах кризи і соціально-політичної нестабільності підприємствам важко підтримати належний рівень фінансової стійкості, то формування ефективної системи управління нею є досить актуальним питанням.

Питанню сутності та пошуку ефективного управління фінансовою стійкістю підприємства присвятили свої роботи багато вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких можна виділити Савицьку Г.В., Грабовецького Б.Є., Кривицьку О.Р., Бланка І.А., Івахненко В.М., Коробова М.Я., Тютюнника Ю.М., Скляра Г.П., Поддєрьогіна А.М., Плиса В.Й., Гринкевича С. С., Дем'яненко І.В., Рзаєву Т.Г., Філімоненкова О.С., Матвійчука А.В., Терещенко О.О., Ковальову А.М., Єлєцьких С.Я., Ковалюк О.М., Донченко Т.В., Базілінську О.Я., Буряк Л.Д., Цал-Цалко Ю.С., В.Х. Бівера, Р. Лиса, Р.С. Сайфуліна.

Як вітчизняні, так і зарубіжні науковці для розкриття поняття «фінансова стійкість» використовують велику різноманітність підходів, які висвітлюють різні сторони досліджуваного поняття, через що не існує одного конкретного визначення терміну. До того ж в умовах невизначеності та постійних змін ринкової економіки виникає необхідність пошуку більш ефективних заходів щодо реалізації політики управління фінансовою стійкістю підприємства. Тому питання вибору раціональних підходів щодо формування тактичного і стратегічного управління фінансовою стійкістю залишається відкритим.

Мета і завдання дослідження. Мета дипломної роботи полягає в теоретичному узагальненні та наданні практичних рекомендацій з управління фінансовою стійкістю підприємства. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- визначити сутність та поняття фінансової стійкості підприємства; - дослідити фактори впливу на фінансову стійкість підприємства;
- обґрунтувати механізм забезпечення фінансової стійкості підприємства та його структуру;
- охарактеризувати систему показників фінансової стійкості та визначити методику їх розрахунку;
- дати характеристику діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- проаналізувати фінансову стійкість ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- провести аналіз ліквідності та платоспроможності ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- проаналізувати запас фінансової стійкості ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- розробити економіко-математичну модель прогнозування оцінки фінансової стійкості ТОВ «Телекарт-Прилад» у подальшому;
- запропонувати рекомендації щодо покращення фінансової стійкості ТОВ «Телекарт-Прилад».

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовою стійкістю підприємства як невід'ємний фактор його розвитку.

Предметом дослідження виступають економічні відносини, які виникають у процесі аналізу та забезпечення управління фінансовою стійкістю підприємства на прикладі ТОВ «Телекарт-Прилад».

Наукова новизна одержаних результатів. Наукові результати, які отримані особисто автором та презентуються на захисті, полягають у розробці економіко-математичної моделі, за допомогою якої, розраховано динаміку прибутку, елементи операційних витрат, розрахунок впливу окремих факторів на зміну рівня рентабельності виробничого капіталу,

елементи операційних витрат, питома вага статей балансу на 2018 рік та яка може бути використана підприємством у подальшій його діяльності.

Інформаційна база. При написанні дипломної роботи в якості інформаційної бази використовувалися навчальні посібники і підручники з фінансового аналізу та аналізу ймовірності банкрутства, наукові публікації та монографічні видання, присвячені проблемам фінансової стійкості підприємства та управління нею, законодавча база України, фінансова звітність ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2015-2018 роки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретично-організаційні основи управління фінансовою санацією підприємства»* вивчаються та систематизуються поняття та терміни щодо сутності фінансової кризи та фінансової санації підприємства. Визначено показники оцінки фінансової кризи та фінансової санації підприємства. Розглянуто організаційно-економічний механізм управління фінансовою санацією підприємств.

У другому розділі *«Практичні аспекти управління фінансовою санацією підприємства»* проводиться аналіз основних показників діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад». Здійснено аналіз та оцінку ефективності забезпечення фінансової санації підприємства.

У третьому розділі *«Напрями фінансової стабілізації діяльності підприємства»* спираючись на проведений аналіз діяльності підприємства розглянуті заходи щодо фінансової стабілізації підприємства.

ВИСНОВКИ

Розглянувши теоретико – організаційні та практичні аспекти управління фінансовою санацією підприємства зроблено наступні висновки:

1. Розкрито сутність економічної та фінансової кризи, яка проявляється у перевиробництві товарів відносно платоспроможного сукупного попиту, в

масових банкрутствах підприємств, зростанні безробіття та інших соціально-економічних потрясіннях.

2. Обґрунтовано, що кризи, що виникають на підприємстві, можуть бути різноманітні і поділяються на: Об'єктивні - потреба модернізації і реструктуризації підприємств; глобальна рецесія, економічна депресія; перевиробництво; циклічність економіки. Суб'єктивні – досвід; професійний рівень; волюнтаризм в управлінні; психологічні фактори. Внутрішні - на рівні держави; на рівні підприємства. Зовнішні - міжнародна співпраця; міжнародна конкуренція; міжнародні санкції. Природні - катаклізми природного походження. Техногенні - управлінські рішення; протиріччя між рівнем техніки і кваліфікацією персоналу.

3. Здійснено класифікацію фінансових криз враховуючи такі кваліфікаційні ознаки: проблематику (економічна, технічна, фінансова, виробнича, кадрова тощо), масштаб (кризове явище, локальна криза та системна криза), характер та наслідки дії (руйнівна та оздоровча), наявність зацікавленості (штучна та природна) та взаємопов'язаність кризи (незалежна та ланцюгова). Усі фактори (причини), які спричиняють виникнення криз можна розділити на два види: внутрішні та зовнішні.

4. Аналізуючи трактування думок науковців встановлено, що санація – це комплекс послідовних, взаємопов'язаних заходів фінансово-економічного, виробничо-технічного, організаційного та соціального характеру, які спрямовані на виведення суб'єкта господарювання з кризи та відновлення його діяльності.

5. Висвітлено, що управління фінансовою санацією – це цілеспрямований вплив суб'єктів санації (власників або зовнішніх суб'єктів) на підприємство - боржник через систему послідовних взаємопов'язаних заходів, з метою погашення заборгованості, попередження банкрутства, відновлення платоспроможності і досягнення прибутковості і конкурентоспроможності в довготерміновому періоді.

6. Доведено, що використання організаційно-економічного механізму дозволить підприємству реалізувати свої програми для подальшого розвитку, та забезпечити досягнення визначених цілей, що допоможуть підвищити ефективність діяльності підприємства в усіх його сферах та на всіх рівнях управління.

7. Під організаційно-економічним механізмом санації підприємства розуміємо систему, яка включає взаємопов'язані організаційно-економічні елементи (санаційні заходи та інструменти), нормативно-правове, методичне, інформаційне і кадрове забезпечення, які спрямовані на активізацію запровадження та успішну реалізацію санації підприємства. Для того, щоб забезпечити ефективну реалізацію санації підприємства необхідно збалансувати роботу всіх основних складових, які входять до організаційно-економічного механізму.

8. Проаналізувавши підходи науковців до визначення поняття санаційний аудит вважаємо, що санаційний аудит необхідно розглядати як комплекс заходів, які передбачають поглиблений аналіз фінансово-господарського стану підприємства-боржника, який знаходяться у фінансовій кризі, з метою його оздоровлення, задоволення в повному обсязі або частково вимог кредиторів, реструктуризацію підприємства, боргів і капіталу та (або) зміну організаційноправової та виробничої структури підприємства-боржника, запобігання банкрутству та його ліквідації..

9. Обґрунтовано, що важливою складовою процесу управління фінансово-господарською діяльністю підприємства та розробки санаційних заходів, запорукою збереження платоспроможності підприємства є його комплексна оцінка фінансового стану. Мета оцінки фінансового стану підприємства в системі антикризового управління полягає у розробці і реалізації заходів, скерованих на швидке відновлення, в першу чергу, платоспроможності; реанімації достатнього рівня фінансової стійкості підприємства; забезпеченні умов для продовження своєї господарської діяльності, подальшого розвитку; забезпечення прибутковості і примноження

виробничого потенціалу; ухвалення ефективних управлінських рішень. Оцінка фінансового стану підприємства повинна здійснюватися за методологією, складовими якої є дві групи умовних компонентів: концептуальні та специфічні.

10. Проаналізовано фінансово-господарську діяльність ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2016-2018 роки.

11. Для аналізу банкрутства застосовано три моделі аналізу банкрутства підприємства: П'ятифакторна модель Z-рахунку Альтмана; Модель Ліса; Модель Талера. Отримані результати свідчать, що кожна модель не прогнозує банкрутства для ТОВ «Телекарт-Прилад».

12. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» показав, що фінансовий стан підприємства задовільний, тобто відсутня реальна криза — це стійка платоспроможність, достатня забезпеченість власними оборотними засобами та ефективне їх використання, наявність стійкого фінансового стану.

13. Контролінг являється центральною підсистемою системи управління підприємством або окремий процес, який пов'язує, координує, узгоджує, спрямовує, контролює діяльність всіх функціональних управлінських одиниць для того, щоб адаптувати їхню діяльність до змінних зовнішніх умов, здійснює інформаційне забезпечення при прийнятті управлінських рішень.

14. Доведено, що головною метою контролінгу є орієнтація управлінського процесу, щоб досягнути всі цілі, які ставляться перед підприємством (максимізація прибутку, мінімізувати ризики, зберегти ліквідність, платоспроможність, конкурентоспроможність підприємства). Об'єктами контролінгу є: процеси виробництва, ресурси підприємства, показники ефективності роботи підприємства, фінансово – господарська діяльність підприємства.

15. Обґрунтовано, що механізм удосконалення управління фінансовою санацією повинен включати п'ять взаємопов'язаних і взаємообумовлених

блоки, які мають охоплювати весь процес санації підприємства, а саме: механізм встановлення ймовірності банкрутства та прогноз тенденцій розвитку кризових явищ; механізм розробки комплексу організаційно – управлінських заходів, які допоможуть відновити платоспроможність та уникнути банкрутства в майбутньому; механізм встановлення ефективності реалізації санаційних заходів на підприємстві; механізм управління відносинами фінансової санації; інформаційне та кадрове забезпечення.